

Landslakken

De Panne

PowerPoint-presentatie door Matthias Clement

- ▣ met medewerking van:
 - Delphine Clement: lay-out
 - Dirk Nolf: natuurfotografie
 - Frank Nolf: supervisie

▣ De Panne

▣ Natuurreservaat “De Westhoek”

▣ Grenspad

▣ Landslakken

Gemeente De Panne

De gemeente De Panne bestaat uit twee deelgemeenten: aan de kust ligt De Panne zelf en drie kilometer landinwaarts ligt Adinkerke, langs het Kanaal Nieuwpoort-Duinkerke.

De totale oppervlakte van het grondgebied bedraagt 2390 ha, waarvan De Panne 901ha inneemt en de deelgemeente Adinkerke 1489 ha.

De Panne is een badplaats in de Belgische provincie West-Vlaanderen. De gemeente telt ruim 11.000 inwoners en grenst op haar beurt aan Bray-Dunes, de meest Noordelijke plaats van Frankrijk.

Historiek van de gemeente “De Panne”

De naam “De Panne” is afgeleid van het woord “duinpan”. Een pan of panne is een komvormige diepte in de duinen.

In de 5e eeuw voor Christus was er in het gebied rond Adinkerke reeds bewoning aanwezig en ook in de Romeinse en Frankische tijd woonden er mensen die aan landbouw, veeteelt en visserij deden.

De gemeente ‘De Panne’ ontstond pas rond 1782, onder het Oostenrijks bewind van keizer Jozef II.

Door vooraanstaande burgers uit Veurne werd een nederzetting gesticht, aanvankelijk Sint-Jozefsdorp genoemd, later gekend als Kerckepanne. Ze werd vooral bewoond door vissers.

Rond 1830 erfde grootgrondbezitter Pieter Bortier ongeveer 650 ha duingrond in De Panne. Hij opende er in 1831 het eerste primitieve "Pavillon des Bains", een ontmoetingsplaats voor Engelse en lokale "beau monde". Rond 1900 had De Panne na Oostende de grootste vissersvloot van de Belgische Kust. Door het ontbreken van een haven moesten de boten met platte bodem, de "panneschuiten", telkens op het strand worden getrokken. In het begin van de 20e eeuw was er een project om een haven aan te leggen, maar dit kwam er uiteindelijk niet, en de vissers verdwenen geleidelijk aan uit De Panne.

Rond 1870 kwam er in de buurt van het Pavillon des Bains een eerste kursaal, enkele paviljoenen en de eerste pensions en hotels. De Panne werd kort voor 1900 uitgebreid naar een ontwerp van architect Albert Dumont. Van de specifieke cottage-architectuur die hij hierbij hanteerde bleef o.a. de Dumontwijk goed bewaard. Op de zeedijk werden aaneengesloten villa's in pittoreske stijl gebouwd.

De Panne werd op 24 juli 1911 officieel van Adinkerke afgesplitst en werd een zelfstandige gemeente.

Vanaf de tweede helft van de 19e eeuw evolueerde De Panne van een vissersdorp tot een toeristische badplaats en werd groter dan het oorspronkelijke Adinkerke.

Door de opkomst van het massatoerisme, vanaf de jaren '50, ruimden de kustvilla's plaats voor appartementsblokken. Vooral op de zeedijk is, op enkele villa's na, niets meer overgebleven van de oorspronkelijke bebouwing.

Situering Natuurreservaat “De Westhoek” en het “Grenspad”

De “Sahara”

- ▣ Natuurreservaat “De Westhoek”: oorspronkelijk ongerept duinengebied.
- ▣ Grote variatie aan duinen met helm, duingrasland, vochtige duinpannes, duinstruwelen en duinbossen.
- ▣ Groot centraal stuifduin: “de Sahara van De Panne”.
- ▣ Sinds begin 21^e eeuw: oorspronkelijke fauna en flora geleidelijk verdwenen → zand is dichtgegroeid met duinhelm en duindoorn.

“Sahara”-toestand in 1990

Juli 1996

2000

2016

A photograph of a natural landscape. The foreground is a field of tall green grass interspersed with numerous small, vibrant purple flowers and some white blossoms. In the middle ground, there is a dense line of green shrubs and small trees. The background shows a clear blue sky with a few wispy clouds. The text "Augustus 2020" is overlaid in the center of the image in a large, yellow, sans-serif font.

Augustus 2020

Zandverstuivingsdynamiek

- ▣ Onder invloed van de wind → ontstaan van verschillende soorten duinen: witte duinen, paraboolduinen (hoefijzervorm) met vochtige duinpannes, ...
- ▣ Elk duintype: waardevol habitat voor planten, dieren en paddestoelen.
- ▣ Stuivend zand is rijk aan kalk door het schelpengruis afgezet door de zee → de groei van kalkminnende planten wordt bevorderd in jonge duinen en duinpannes.

Zandverstuivingsdynamiek: stilgevallen sinds ca 2000

▣ Oorzaken:

- toegenomen CO₂-uitstoot → klimaatwijziging: meer neerslag, kortere en warmere winters;
- uitstoot van N_xO_y door auto's en industrie, afgifte van ammoniak door bemesting in de landbouw;
→ afzetting van stikstof in de duinbodems → toenemende kieming van helmgras en duindoorn
- massale sterfte binnen de konijnenpopulatie door myxomatose: vegetatie wordt minder afgegraasd;
- uitbreiding van infrastructuur en bebouwing + aanplantingen: barrière voor stuifzand.

Operatie 'Red de Sahara' of de strijd tegen de vergroening

- ▣ Herstel van 8,6 hectare dichtbegroeid duinengebied.
- ▣ 20.000 m³ (= 30 miljoen kg) zand wordt uitgegraven.
- ▣ Zand wordt gezeefd en gescheiden van wortels, planten en struiken + humuslaag → alleen zand mag overblijven.
- ▣ Nieuwe zandverstuiving, rijk aan schelpengruis + werking van de wind → bewegende paraboolduinen door NW-wind → zand stuift weg tot grondwaterniveau: vochtige duinpanne → habitat voor bijzondere planten en dieren.

Landslakken

Grenspad De Panne

In Vlaanderen komen 104 soorten landslakken voor, waarvan 77 in de duinen (75%!).

Compendium van

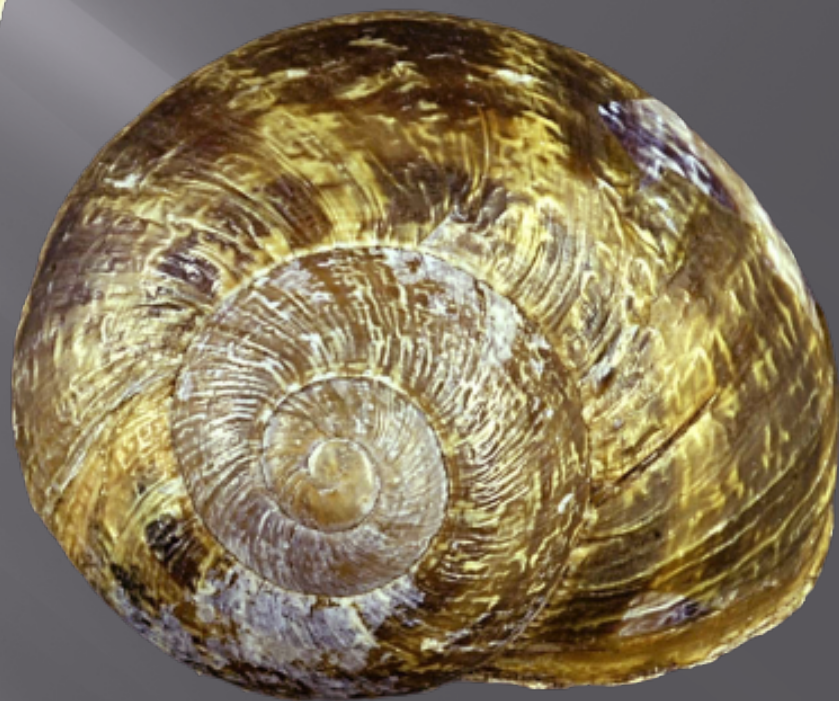
enkele soorten landslakken

Familie: HELICIDAE

Cornu aspersum

(O.F. Müller, 1774)

Familie: HELICIDAE

Cepaea nemoralis

(Linnaeus, 1758)

Cepaea nemoralis (Linnaeus, 1758)

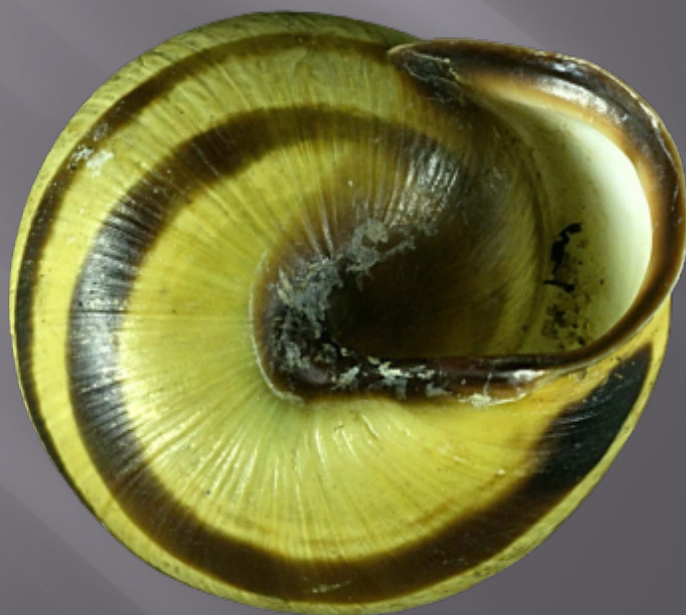

Familie: HELICIDAE

Theba pisana

(O.F. Müller, 1774)

Familie: GEOMITRIDAE

Cernuella virgata

(da Costa, 1778)

Familie: HYGROMIIDAE

Trochulus hispidus

(Linnaeus, 1758)

Familie: OXYCHILIDAE

Oxychilus alliarius

(Miller, 1822)

Familie: GEOMITRIDAE
Cochlicella acuta
(O.F. Müller, 1774)

Opnamen '*in situ*'

Cepaea nemoralis (Linnaeus, 1758)

Theba pisana (O.F. Müller, 1774)

Cochlicella acuta (O.F. Müller, 1774)

